

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ІМЕНІ О. М. БЕКЕТОВА

УКРАЇНСЬКИЙ ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ» НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ ІМ. Г. М. ВИСОЦЬКОГО

ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ УПРАВЛІННЯ ЛІСОВОГО ТА МИСЛИВСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА

МАТЕРІАЛИ

*Всеукраїнської науково-практичної
конференції
«КОЛЕСНІКОВСЬКІ ЧИТАННЯ»,*

присвяченої пам'яті професора О. І. Колеснікова

(30-31 жовтня 2017 р.)

Харків – 2017

Зміст

Напря́м 1: ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ СТВОРЕННІ САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТІВ

<i>Андрійко М. О.</i> Особливості технологічної оптимізації паркових ландшафтів дендропарку «Тростянець».....	5
<i>Бездітко А. С., Коваленко В. Є.</i> Капітальний ремонт скверу Ярослава Мудрого.....	7
<i>Богатир В. М.</i> Озеленення території міських лікарень м. Харкова.....	10
<i>Гатальська Н. В.</i> Щодо питання наукового пошуку та систематизації вихідних матеріалів передпроектного дослідження парків.....	12
<i>Гололобова О. О., Телегіна Н. Є., Толстякова В. В.</i> Застосування кремнієво-калійного концентрату «Квантум – Аквасил» в міських насадженнях <i>Aésculus hippocástanum</i> L. та <i>Tilia cordata</i> Mill. м. Харкова.....	15
<i>Єдамова А. В.</i> Сучасний стан Центрального парку культури і відпочинку ім. М. Горького.....	18
<i>Іванченко О. Є., Бессонова В. П., Міронова А. А., Яблунівська І. С.</i> Аналіз дендрофлори центрального парку культури і відпочинку м. Кам'янське.....	20
<i>Клименко А. В.</i> Принцип створення декоративних композицій на основі духмяних рослин.....	22
<i>Колєніна М. С., Тарнопільська О. М., Трунов О. П.</i> Перспективи використання видів роду <i>Sesleria</i> Scop. в озелененні на Південному Сході України.....	25
<i>Кривенко А. О.</i> Люблінський Ботанічний сад університету Марії Кюрі-Склодовської.....	28
<i>Логєїна-Бик Т. А., Бик Н. В.</i> Технології вирощування квітково-декоративних культур відкритого ґрунту.....	30
<i>Познякова С. І.</i> Породи інтродуценти в дендропарку ХНАУ ім. В.В. Докучаєва та їх сучасний стан.....	33
<i>Слюсарчук В. Є.</i> Ліщина і фундук як декоративні рослини.....	36
<i>Солодовник В. А., Румянцев М. Г.</i> Використання новітніх технологій на об'єктах лісового та садово-паркового господарства.....	39
<i>Тарнопільська Н. П., Тарнопільський П. Б.</i> Застосування ГІС для оцінки рекреаційного потенціалу порушених та рекультивованих земель.....	41
<i>Швець І. В.</i> Технологічні аспекти вегетативного розмноження рослин <i>Darmera Peltata</i> (Torr. ex Benth.) Voss у м. Києві.....	44
<i>Юрченко Ю. Д.</i> «Зелені маршрути» як варіант використання рекреаційного потенціалу міських території на прикладі м. Харкова.....	46

Напря́м 2: ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА В РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧИХ ЛІСАХ

<i>Pyurko O. E., Velcheva L. G., Pyurko V. E., Turovtseva N. M., Shapilov Yu. A.</i> Morphometric characteristics and formation of seed qualities of acorns in plantations of Staroberyan forestry.....	49
---	----

*Логвіна-Бик Т. А., канд. пед. наук, доцент кафедри ботаніки і садово-паркового господарства; Бик Н. В., студентка,
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького*

ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КВІТКОВО-ДЕКОРАТИВНИХ КУЛЬТУР ВІДКРИТОГО ГРУНТУ

Клумба безперервного цвітіння – це квітник, де рослини підібрані не тільки за забарвленням пелюсток, формі листя, висотою рослини, швидкістю росту, але і за часом цвітіння. Причому вони скомпоновані так, що в будь-який момент з весни до пізньої осені на клумбі рослини цвітуть. У кожної рослини є свій термін початку і своя тривалість цвітіння. У одних рослин розпускається єдина квітка і радує менше доби, у інших квіти тримаються довго або з'являються одна за одною протягом декількох місяців [3].

Найбільш популярні дворічні рослини – гвоздика турецька *Dianthus barbatus* L. [1, с.73], капуста декоративна *Brassica oleracea* var. *acephala* [1, с.73], енотера дворічна (*Oenothera biennis* L.) [1, с.77], хіонодокса гігантська *Chionodoxa* Bois [1, с.82], лілійник гібридний (*Heimerocallis*L.) [1, с.86], хоста (*Hosta*F.) [1, с.89], лілія леопардова (*Lilium pardalinum* Kellogg) [1, с.92], нарцис жонкиль (*Narcissus jonquilla*) [1, с.99], гладіолус гібридний (*gladiolus gibridny*) [1, с.105], тигрідія павина (*Tigridiua Pavonia*) [1, с.107], бегонія *Begonia* [1, с.139]. Квіткові клумби - місця демонстрування квітів з найбільш вигідного боку, враховується поєднання кольорів щодо забарвлення, форма і величина рослин.

Цінність однорічників в озелененні пояснюється тим, що вони здатні зацвітати в розсаді, тому їх використовують для створення квітників протягом усього літа. Більшість літників за красою і яскравістю забарвлення квіток, тривалістю і термінами цвітіння, декоративності квіток, листя та плодів перевершують квіткові рослини інших груп. Використовуються літники для створення декоративних композицій, клумб, рабатов, написів, малюнків на тлі газону, для обсадження квітників, створення бордюрів, міксбордерів, групових посадок, декорування присадибних забудов, як контейнерну культуру, і рослини на зріз, однорічники-сухоцвіти або иммортели - використовуються як сухий матеріал для зимових букетів і композицій, запашні - для створення квітників у зонах відпочинку [2]. Красиво квітучі літники: антиррінум, агератум, аліссум, астра китайська, вербена, петунія, тютюн, майорець, целозія, календула, гвоздика Шабо, гвоздика китайська, тагетес, левкой річний, сальвія.

Декоративно - листяні літники: перилла, кохія, цинерарія та інші. Найбільш привабливими для вирощування у відкритому ґрунті на клумбах є такі однорічники:

1. Красиво квітучі (сальвія, вербена, айстра). Провідне місце серед однорічних квітково-декоративних культур займає айстра однорічна

(*Callistephus chinensis* (L.) Nees). Сучасний сортимент цієї культури нараховує 4000 культиварів, які належать до 44 сортотипів.

2. Рослини, які в'юються (горошок запашний, іпомея, настурція).

3. Декоративно-листяні (кохія, рицина - отруйна рослина, цинерарія приморська).

4. Сухоцвіти (геліхризум, гомфріна куляста)

5. Ароматичні (тютюн запашний, матіолла, резеда).

6. Килимові (альтернантера Рейкіна міні, сантоліна) - влітку висаджують у відкритий ґрунт.

Дворічні рослини:

1. Весняно-квітучі (незабудка, маргаритка, віола Віттрока (*Viola wittrokiana*))

2. Літньо-квітучі (наперстянка, дзвіночок, шток-троянда, або мальва)

Багаторічні рослини, які зимують у відкритому ґрунті:

- цибулинні (Тюльпан, Сцилла або проліска дзвіночкова, лілія)

- дрібноцибулеві (крокуси і проліски).

- кореневищні (флокс, півонія, ірис).

- ґрунтопокривні (барвінок, очиток, живучка).

Багаторічні рослини, які не зимують у відкритому ґрунті:

- коренеклубневі (жоржини).

- бульбоцибулеві (гладіолус)

- кореневищні (канна)

- декоративно-листяні - гейхера.

Розглянемо технології вирощування квітково-декоративних рослин для оформлення клумб.

Технологія 1. Розсадний спосіб вирощування рослин, де враховуються терміни посіву розсади, пікіровка (норми і техніка проведення), догляд за розсадою. Розсадним способом вирощують теплолюбні рослини і ті, які мають довгий вегетаційний період – від посіву до цвітіння у них проходить 13-15 тижнів. Якщо б висівали такі рослини відразу у відкритий ґрунт, то вони не встигли б до заморозків квітнути, зав'язати і дати повноцінне насіння. Таким чином, висіваючи насіння на розсаду в кінці лютого - березня, або на початку квітня, можна вже висаджуючи в кінці травня розсаду на постійне місце, цвітіння настане за часом раніше, ніж висіяти насіння у відкритий ґрунт.

Технологія 2. Безрозсадний спосіб вирощування рослин, який враховує терміни і норми посіву насіння у відкритому ґрунті, проріджування, догляд за сіянцями, способи вегетативного розмноження рослин. Безрозсадним способом вирощують холодостійкі рослини, а також ті, які мають короткий вегетаційний період – від посіву до цвітіння у них проходить 8 – 12 тижнів, таким чином ці рослини встигнуть до заморозків квітнути, зав'язати і дати дозрілі насіння. У помірній кліматичній зоні висівають насіння у відкритий ґрунт в кінці квітня.

Технологія 3. Розмноження стебловими, листовими і кореневими живцями, з урахуванням строків заготівлі живців (техніка живцювання). Враховуються умови для вкорінення живців із застосуванням стимуляторів для утворення коренів (стимулятори росту).

Технологія 4. Розмноження квітково-декоративних рослин бульбами, клубне-цибулинами, цибулинами, кореневищами, вусами, відводками; розмноження рослин щепленнями.

Завдяки наведеним технологіям, у студентів формуються професійні компетентності, і вони вміють: організувати територію квіткового господарства; планувати квітники; підбирати видовий склад трав'янистих рослин для квітника неперервного строку цвітіння; зберігати насіння цибулевих рослин; розмножувати рослини вегетативно і насінням; формувати підв'язку рослин до опори, прищипку, пасинкування; захищати рослини від шкідників і хвороб.

Студенти знають: квітково-декоративні рослини відкритого ґрунту; взаємозв'язок рослин з факторами зовнішнього середовища тощо.

Крім цього, студент зобов'язаний освоїти сучасні інтенсивні технології у закритому ґрунті, вміти їх впроваджувати і вдосконалювати на основі нових досягнень науки і передового досвіду, володіти найновішими формами організації щоб кваліфіковано керувати виробничими колективами або ж власним господарством. Нині закритий ґрунт – найбільш динамічна і перспективна галузь. На відміну від польових умов у його спорудах мікроклімат завжди наближається до оптимального для рослин, його легко регулювати за рахунок створених сучасних комп'ютерних програм, внаслідок чого продуктивність рослин значно вища. Кваліфікований спеціаліст з вирощування високоякісної квіткової продукції має знати біологічні особливості культури, дотримуватися різноманітних технологій вирощування та розмноження квітів, тому формування у студентів цілісної системи знань із технологій вирощування квітів в умовах відкритого та закритого ґрунту, оволодіння основами ведення промислового квітникарства для прийняття власних самостійних рішень при вирішенні і виробничо-господарських і наукових завдань, повинен вміло використовувати сучасні досягнення і розробки українських та закордонних виробників і дослідників у цій галузі. Студент повинен набути таких навичок: на практиці організувати технологічне виконання операцій з підготовки теплиць, садивного матеріалу, догляду за квітковими рослинами закритого ґрунту і відкритого ґрунту, зрізання і зберігання квітів. Останнім часом використовують нові біотехнологічні методи вирощування рослин для отримання цінних сортів і форм квітково-декоративних рослин.

Список використаних джерел:

1. Бессонова В.П. Рослини квітників: довідник / В.П.Бессонова. – Дніпропетровськ: Вид-во «Свідлер А.Л.», 2010. – 176 с.
2. Биркина Е.Н. Энциклопедия цветоводства / Е.Н.Биркина. - М.: Вече. – 2004. – 480 с.
3. Киртон Мередит. Стиль и дизайн вашего сада. Энциклопедия садового дизайна / М. Киртон. – Москва: АСТ: Кладезь, 2014. – 432 с.